

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง

อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ประจำปี 2567

สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และสถานีพัฒนาที่ดินกระบี่ ดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สผด.กระบี่ ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่

สิงหาคม 67

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น	7-1
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกระบี่	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2566	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2566	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	6-5
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-5
7-2	กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น	7-7
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-8

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	2-1
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดกระบี่	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	3-6
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	4-4
6-1	แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	6-6
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

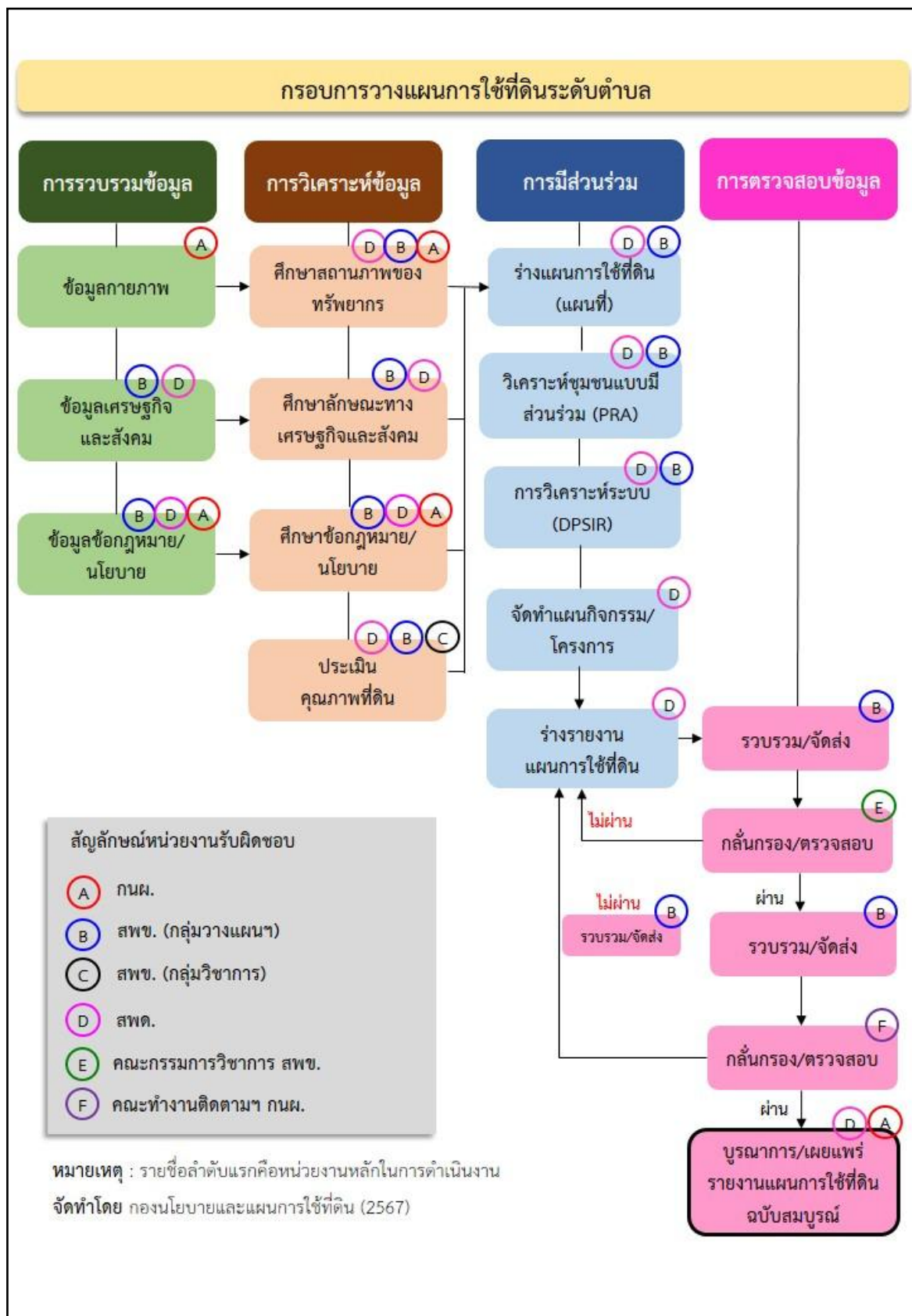
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“เหนือคลองก้าวหน้า การศึกษาก้าวหน้า ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” (องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือคลอง, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

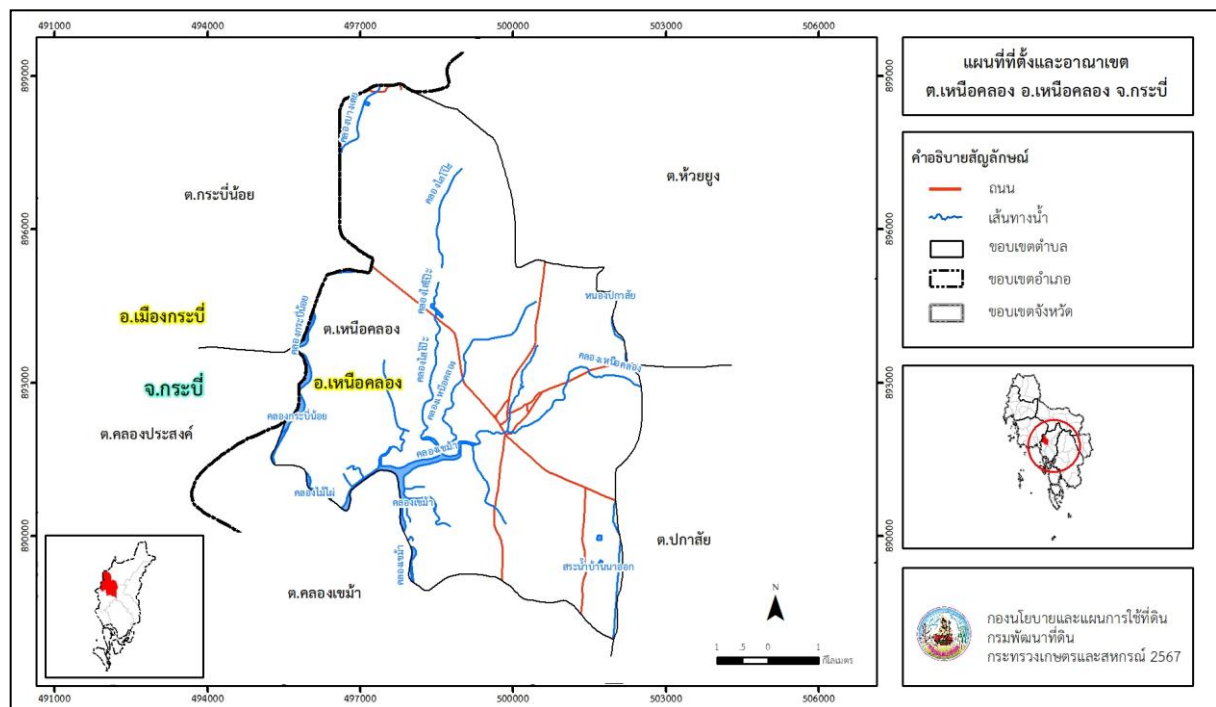

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอเหนือคลอง มีพื้นที่ประมาณ 46.70 ตารางกิโลเมตร หรือ 29,187 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลกระบี่น้อย อำเภอเมืองกระบี่ ตำบลห้วยยูง อำเภอเหนือคลอง
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลคลองเขม่า อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลห้วยยูง ตำบลปากสั้ย อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลกระบี่น้อย ตำบลคลองประสงค์ อำเภอเมืองกระบี่

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านไร่ใหญ่	หมู่ที่ 5 บ้านไสเมาะเหนือ
หมู่ที่ 2 บ้านเหนือคลอง	หมู่ที่ 6 บ้านนาออก
หมู่ที่ 3 บ้านไสเมาะใต้	หมู่ที่ 7 บ้านเขาแก้ว
หมู่ที่ 4 บ้านท่าปูน	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ และลูกคลื่นลอนลาด มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่าน โดยมีคลองที่สำคัญ เช่น คลองกระบี่น้อย คลองเขม่า คลองบางเตย คลองไม้ไผ่ คลองไสเมาะ คลองเหนือคลอง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 พบว่า ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมีนาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.5 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2098.5 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 170 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 279.1 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกระบี่ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงต้นเดือนธันวาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

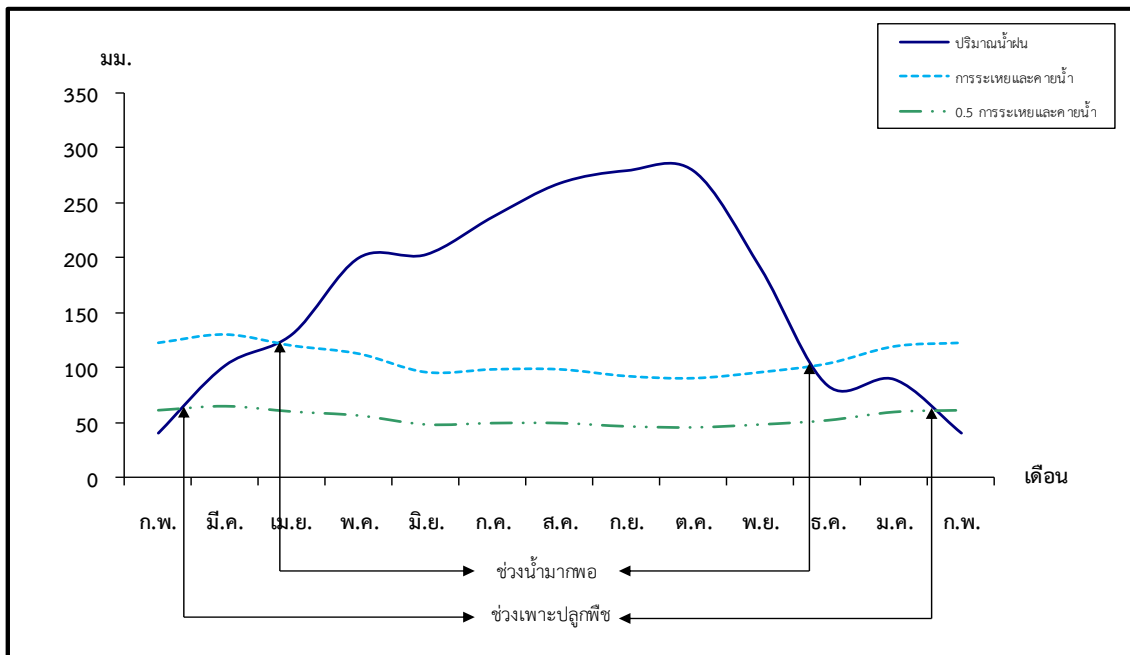
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกระบี่¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	21.5	32.7	26.6	79.0	88.8	7.2	119.7	76.2
ก.พ.	21.5	34.1	27.4	74.0	39.9	4.8	122.9	37.4
มี.ค.	22.4	34.8	28.1	76.0	101.6	7.8	130.5	85.1
เม.ย.	23.0	34.4	28.2	81.0	130.0	12.1	120.3	103.0
พ.ค.	23.5	33.0	27.7	85.0	199.8	17.0	112.8	135.9
มิ.ย.	23.0	32.0	27.3	86.0	202.6	16.7	96.0	136.9
ก.ค.	22.7	31.6	26.9	87.0	237.0	17.9	98.6	147.1
ส.ค.	22.6	31.5	26.9	86.0	267.6	18.3	98.6	151.8
ก.ย.	22.3	31.4	26.5	88.0	279.1	19.4	92.4	152.9
ต.ค.	22.0	31.5	26.5	88.0	278.7	20.6	90.5	152.9
พ.ย.	22.3	31.4	26.5	87.0	190.1	17.5	96.0	132.3
ธ.ค.	21.7	31.6	26.4	83.0	83.3	10.9	103.9	72.2
เฉลี่ย	22.4	32.5	27.1	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,098.5	170.2	1,282.2	1,383.7

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดกระบี่

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 5,765 ไร่ หรือร้อยละ 19.75 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 19,000 ไร่ หรือร้อยละ 65.10 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 278 ไร่ หรือร้อยละ 0.96 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาร้าง

2) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 17,641 ไร่ หรือร้อยละ 60.44 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 28 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ กัลย ไม้ผลผสม

4) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 1,053 ไร่ หรือร้อยละ 3.61 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 2,541 ไร่ หรือร้อยละ 8.71 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าชายเลนสมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าชายเลนรกร้างสภาพฟื้นฟู

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 490 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,391 ไร่ หรือร้อยละ 4.76 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	5,765	19.75
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	768	2.63
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,031	6.96
U201/A405	หมู่บ้านบนพื้นราบ/มะพร้าว	10	0.03
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	311	1.07
U401	สนามบิน	2,244	7.69
U405	ถนน	287	0.98
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	105	0.36
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	3	0.01
U605	สถานบริการน้ำมัน	6	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	19,000	65.10
A100	นาร้าง	49	0.17
A101	นาข้าว	229	0.79
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	265	0.91
A301	ไม้ยืนต้นผสม	45	0.15
A302	ยางพารา	6,532	22.38
A303	ปาล์มน้ำมัน	10,771	36.90
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	28	0.10
A401	ไม้ผลผสม	13	0.04
A411	กล้วย	15	0.05
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	87	0.30

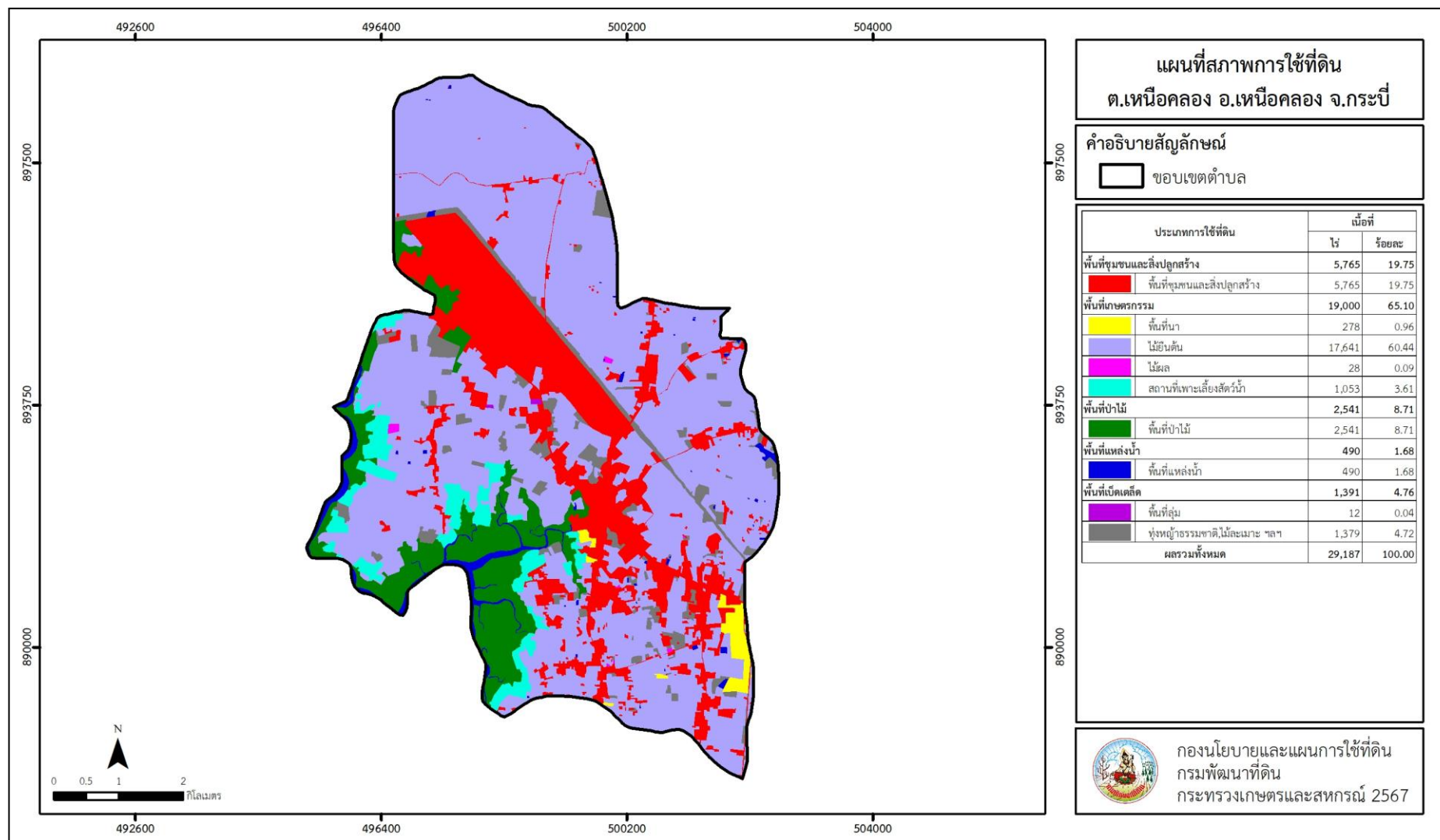

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	13	0.04
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	953	3.27
F	พื้นที่ป่าไม้	2,541	8.71
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	39	0.13
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	282	0.97
F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	130	0.45
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	2,090	7.16
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,391	4.76
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	960	3.29
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	284	0.97
M201	พื้นที่ลุ่ม	12	0.04
M401	พื้นที่กองวัสดุ	52	0.18
M405	พื้นที่ถม	83	0.28
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	490	1.68
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	404	1.39
W202	บ่อน้ำในไร่นา	86	0.29
ผลรวมทั้งหมด		29,187	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

รูปที่ 2-3 แผนที่สภาพการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเหนือคลองมีประชากรรวม 15,281 คน แยกเป็นชาย 7,458 คน เป็นหญิง 7,823 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 329.71 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 6,948 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,144 ครัวเรือน หรือร้อยละ 16.46 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดและเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 5,806 ครัวเรือน หรือร้อยละ 83.54 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเหนือคลอง	6,948	7,458	7,823	15,281
หมู่ที่ 1 ไไร่ใหญ่	800	1,083	1,122	2,205
หมู่ที่ 2 เหนือคลอง	2,662	2,277	2,424	4,701
หมู่ที่ 3 ไส้เป๊ะใต้	999	1,171	1,218	2,389
หมู่ที่ 4 ท่าปูน	355	508	539	1,047
หมู่ที่ 5 ไส้เป๊ะเหนือ	257	301	313	614
หมู่ที่ 6 นาออก	1,398	1,366	1,483	2,849
หมู่ที่ 7 เขาแก้ว	477	752	724	1,476

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	6,950	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,144	16.46
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	5,806	83.54

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ มีพื้นที่รวมทั้งหมด 29,187 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 6,950 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.20 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 19,000 ไร่ หรือร้อยละ 65.10 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 16.61 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,144 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน และยางพารา ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 237,313 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 69,010 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 187,141 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 54,420 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 50,172 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 14,590 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลเหนือคลอง	209,448	12,037	8,990	6,838	237,313	69,010	187,141	54,420
หมู่ที่ 1 ไร่ใหญ่	201,440	14,043	13,930	6,207	235,620	72,013	203,565	62,216
หมู่ที่ 2 เหนือคลอง	252,423	13,654	2,627	5,577	274,281	101,876	175,667	65,248
หมู่ที่ 3 ไส้ปะใต้	271,826	6,597	4,131	8,221	290,774	74,316	219,274	56,042
หมู่ที่ 4 ทำนูน	165,917	6,118	9,477	1,572	183,083	56,189	165,312	50,735
หมู่ที่ 5 ไส้ปะเหนือ	291,098	20,894	4,472	927	317,390	82,885	249,366	65,121
หมู่ที่ 6 นาออก	185,198	8,980	9,273	2,558	206,009	64,458	122,013	38,177
หมู่ที่ 7 เขาแก้ว	192,507	16,939	7,698	17,515	234,659	63,867	197,201	53,672

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 12,626 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 48 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 6 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 3,088 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 26,045 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลเหนือคลอง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,098.5 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลเหนือคลอง มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองกระบี่น้อย คลองเขม่า คลองบางเตย คลองไม้ไผ่ คลองไสไประ คลองเหนือคลอง สระน้ำบ้านนาออก และหนองปากส้าย

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลเหนือคลอง มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 21 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 18 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 347 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic-sic1A ดินสายบุรีที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน ร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 651 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Tkt-silA ชุดดินตะกั่วทุ่ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 3,053 ไร่ หรือร้อยละ 10.46 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Vi-silA ชุดดินวิสัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 55 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 14 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-s1A ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Kh-s1A ชุดดินคองหัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 1,726 ไร่ หรือร้อยละ 5.91 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Kh-s1C ชุดดินคองหัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 5-12 มีเนื้อที่ 3,251 ไร่ หรือร้อยละ 11.14 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Kh-mw-s1A ดินคองหังที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 2,280 ไร่ หรือร้อยละ 7.81 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Lam-1A ชุดดินลำแก่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 178 ไร่ หรือร้อยละ 0.61 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Pto-s1B ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5 มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Ro-sic1A ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 81 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Ro-mw-s1A ดินรือเสาะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน ร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Sw-s1A ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 2,740 ไร่ หรือร้อยละ 9.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Sw-s1B ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5 มีเนื้อที่ 1,279 ไร่ หรือร้อยละ 4.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Sw-gsclA ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวด ความลาดชัน ร้อยละ 0-2 มีเนื้อที่ 43 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Sw-gs1B ชุดดินสวี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 2-5 มีเนื้อที่ 1,054 ไร่ หรือร้อยละ 3.61 ของเนื้อที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน Te-sIB ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ร้อยละ 2-5 มีเนื้อที่ 528 ไร่ หรือร้อยละ 1.81 ของเนื้อที่ตำบล

14) หน่วยแผนที่ดิน Te-col-sIB ดินท่าชะที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ร้อยละ 2-5 มีเนื้อที่ 11,334 ไร่ หรือร้อยละ 38.83 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 402 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินเค็ม มีเนื้อที่ 3,053 ไร่ หรือ ร้อยละ 10.46 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	99	0.34
Bu-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	347	1.19
Bu-pic-sicIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	635	2.18
Bu-pic-sicIA*	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	16	0.06
Kh-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,726	5.91
Kh-sIC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	3,251	11.14
Kh-mw-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	2,280	7.81
Lam-lA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	5.0-5.5	<2	-	178	0.61
Pto-sIB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	41	0.14
Ro-sicIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	81	0.28
Ro-mw-silA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	45	0.15
Sw-sIA	0-2	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	874	2.99
Sw-sIA*	0-2	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	1,866	6.39
Sw-sIB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	242	0.83
Sw-sIB*	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	1,037	3.55
Sw-gsclA	0-2	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	43	0.15
Sw-gsIB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	1,054	3.61

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Te-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	528	1.81
Te-col-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	5,989	20.52
Te-col-sLB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	5,345	18.31
Tkt-silA	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	>16	-	1,510	5.17
Tkt-silA*	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	>16	-	1,543	5.29
Vi-sLA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	55	0.19
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	402	1.38
รวมทั้งหมด											29,187	100.00

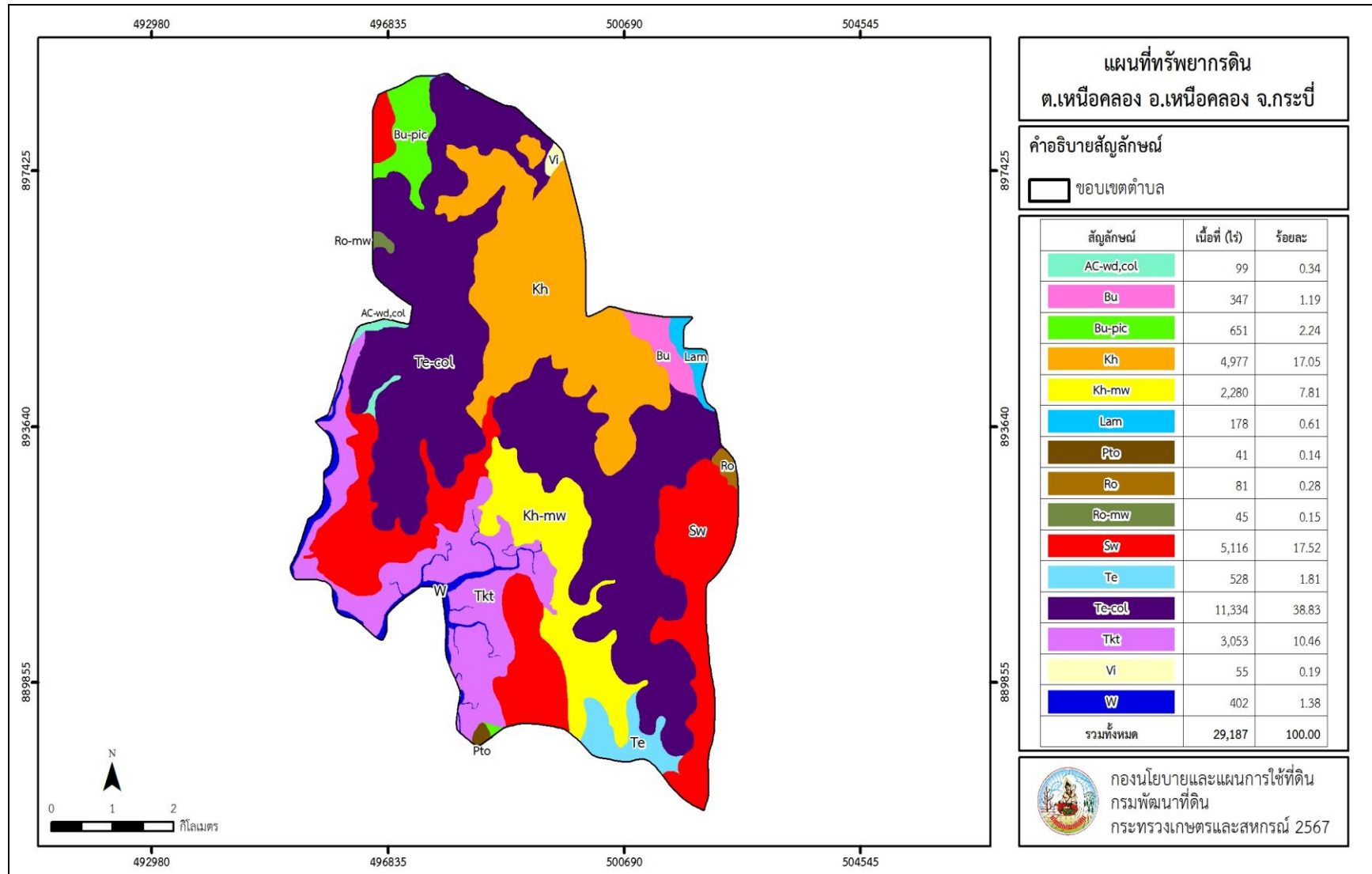
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลเหนือคลอง คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
- 4) การบุกรุกที่ดินของรัฐ
- 5) ผลผลิตการเกษตรลดลง
- 6) ราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือคลอง มีความต้องการ

4 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) แก้ไขปัญหาผลผลิตตกต่ำ
- 4) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1 ดินเสื่อมโทรม
- 1.2 น้ำขาดแคลน
- 1.3 การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 1.4 ผลผลิตตกต่ำ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1 การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2 จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร
- 2.3 แก้ไขปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์
- 2.4 เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 6 ประการ คือ

- 3.1 ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ-เคมี-ชีวภาพ
- 3.2 ขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค
- 3.3 ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4 พื้นที่ป่าไม้ลดลง
- 3.5 ราษฎรเรียกร้องสิทธิในที่ดิน
- 3.6 ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1 แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน
- 4.2 ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3 รายได้น้อย
- 4.4 มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

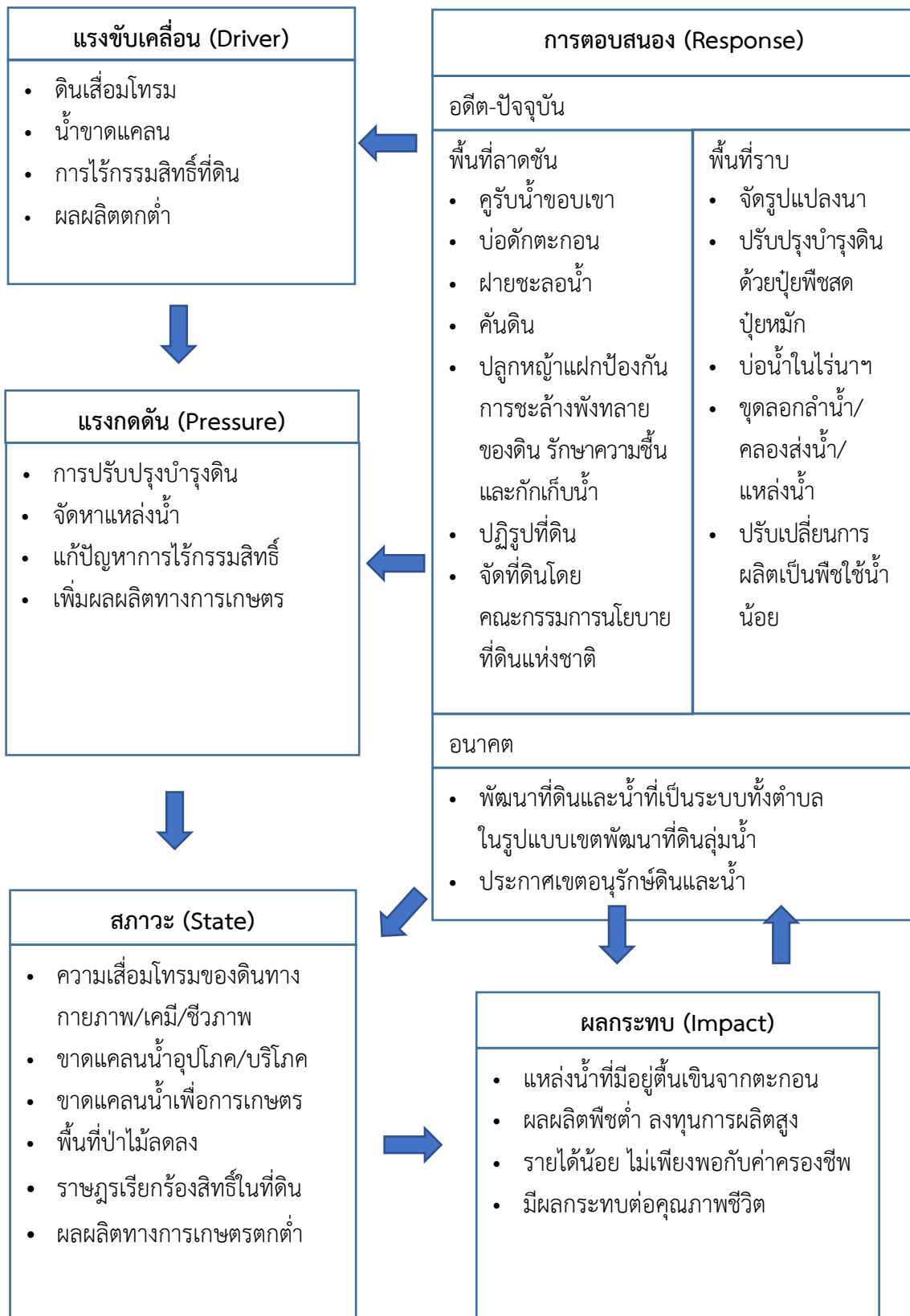
- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.2) บ่อตกตะกอน
- 5.3) ฝายชะลอน้ำ
- 5.4) คันดิน
- 5.5) คุ้มน้ำขอบเขา
- 5.6) ปฏิรูปที่ดิน
- 5.7) จัดที่ดินโดย คทช.

พื้นที่ราบ

- 5.8) จัดรูปแบบแปลงนาลักษณะที่ 3
- 5.9) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยหมัก
- 5.10) สระน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน
- 5.11) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.12) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชตรงตามความต้องการของตลาด และภาวะเศรษฐกิจ

อนาคต

1. พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล ในรูปแบบเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ
2. ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้ (รูปที่ 4-2)

พื้นที่ดอน

- 1) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา
- 2) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ทูเรียน มะพร้าว และกาแฟ
- 3) พืชผัก

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ													
1. ปาล์มน้ำมัน													
2. ยางพารา													
ไม้ผล													
1. ทูเรียน													
2. มะพร้าว													
3. ไม้ผลผสมผสาน													
พืชแซม													
1. พืชผัก													

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดินซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา มะพร้าว พุรีเย็น ข้าว พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ^{ชั้น}ความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

หน่วยที่ดิน	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา	มะพร้าว	ทุเรียน	ข้าว	พืชผัก
AC-wd,col-sIA	S1	S1	S1	S2s	S3o	S1
Bu-pic-sicIA	S2ons	S3o	S3o	S3o	S2ns	N
Bu-pic-sicIA*	S2on	S3o	S3o	S3o	S2n	N
Bu-silA	S2ons	S3o	S3o	S3o	S2ns	N
Kh-mw-sIA	S2n	S2on	S2on	S2ons	S2on	S2n
Kh-sIA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S3o	S2n
Kh-sIC	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S3ewo	S2ens
Lam-lA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns
Pto-sIB	S3r	S2rn	S3r	S3r	S3o	S2rn
Ro-mw-silA	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns
Ro-sicIA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns
Sw-gsclA	S3r	S2rn	S3r	S3r	S3o	S2rn
Sw-gsIB	S3r	S2rn	S3r	S3r	S3o	S2rn
Sw-sIA	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3o	S2rns
Sw-sIA*	S3r	S2rn	S3r	S3r	S3o	S2rn
Sw-sIB	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3o	S2rns
Sw-sIB*	S3r	S2rn	S3r	S3r	S3o	S2rn
Te-col-sIB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns
Te-col-sIB*	S2n	S2n	S2n	S2ns	S3o	S2n
Te-sIB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns
Tkt-silA	N	N	N	N	N	N
Tkt-silA*	N	N	N	N	N	N
Vi-sIA	S2ons	S3o	S3o	S3o	S2ns	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e	= ความเสียหายจากการกัดกร่อน	w	= ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
r	= สภาพการหยั่งลึกของราก	z	= สารพิษ
x	= การมีเกลือมากเกินไป	m	= ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
o	= ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช	n	= ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
s	= ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร		

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการดำเนินการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืนซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศที่เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายถึงเกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้นส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 3,057 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 1,902 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.52 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดงกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 104 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 1,051 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.60 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตประมง มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 220 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 16,736 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 57.54 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ ลองกอง เป็นต้น

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินต้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้น และการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 151 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 629 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.16 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 5,760 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.73 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 5,654 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.37 ของ เนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 106 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 493 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 90 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,389 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.76 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 534 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.83 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

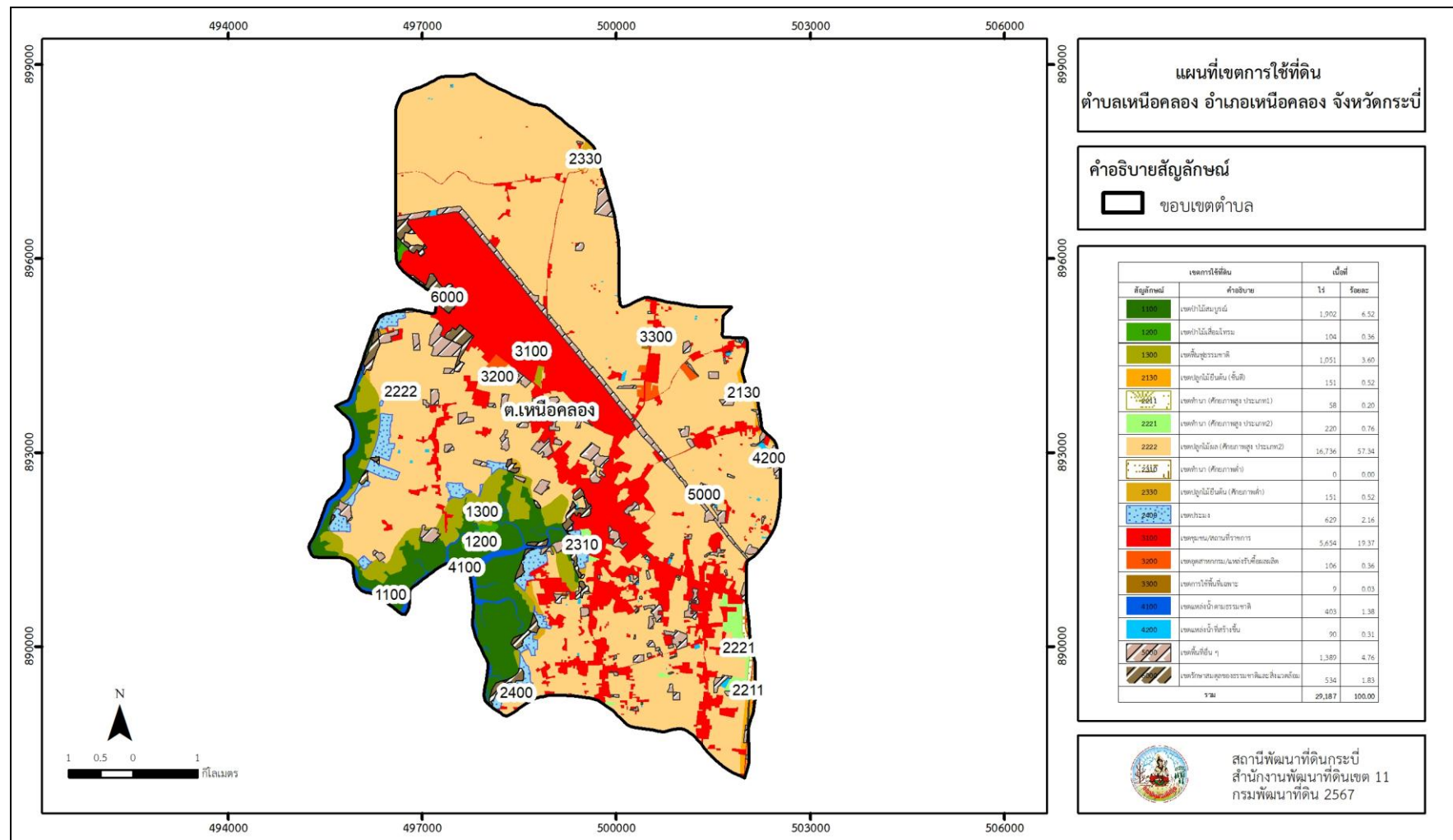
ตาราง 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	2057	
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	1902	6.52
1.2 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	104	0.36
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	1,051	3.60
2. เขตเกษตรกรรม		
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	16,956	58.30
1) เขตทำนา	220	0.76
2) เขตปลูกไม้ผล	16,736	57.54
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)	58	0.20
1) เขตทำนา	58	0.20
2.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	151	0.52
1) เขตปลูกไม้ยืนต้น	151	0.52
2.4 เขตประมง	629	0.01
3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง		
3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	5,654	19.37
3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	106	0.36
3.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	9	0.03
4 เขตแหล่งน้ำ		
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	403	1.38
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	90	0.31
5 เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,389	4.76
6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	534	1.83
รวม	29,187	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

รูปที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือคลอง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

(ตาราง 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 1.3 การผลิต - จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรดด้วยโดโลไมท์
- 1.6 การจัดหาวัสดุปูนโดโลไมท์

2. การบริหารจัดการน้ำ

- 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

3. การฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน

- 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ยืนต้นและเขตปลูกไม้ผล

- 1.1 โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
- 1.2 โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
- 1.3 โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
- 1.4 โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
- 1.5 โครงการฝึกอบรมการป้องกันศัตรูพืชและการจัดการโรคและแมลง (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร ด้านอารักขาพืชเขตภาคใต้ตอนบน)
- 1.6 การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- 1.7 ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

2) เขตประมง

- 1.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (กรมประมง)
- 1.2 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (กรมประมง)
- 1.3 โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารด้านปศุสัตว์ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด)
- 1.4 โครงการออกแบบการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรตามนโยบาย (กรมชลประทาน)
- 1.5 โครงการเลี้ยงปลาในสระน้ำขนาดเล็ก (การปกครองส่วนท้องถิ่น)
- 1.6 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำปรับปรุง ขุดลอกแหล่งน้ำเก่า (การปกครองส่วนท้องถิ่น)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

- 1.1 โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน)
- 1.2 โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน)
- 1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)
- 1.4 โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)
- 1.5 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน)
- 1.6 โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)
- 1.7 สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลเหนือคลอง กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเหนือคลอง ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการไร้กรรมสิทธิในที่ดิน ปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) การชะล้างพังทลายของดิน คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชัน ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการสูญเสียดินที่มีความรุนแรงถึงรุนแรง หน้าดินที่ถูกชะล้างลงสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ ฝาย และอ่างเก็บน้ำจนตื้นเขินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 12% มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำครอบคลุมพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบลเท่านั้น จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหา น้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำและน้ำท่วม สรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำ (2) สร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กความจุไม่น้อยกว่า 20,000 ลูกบาศก์เมตร (3) ก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำ (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาขาดความอุดมสมบูรณ์ในดินและการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ โดยจัดทำโครงการ “การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน” โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ

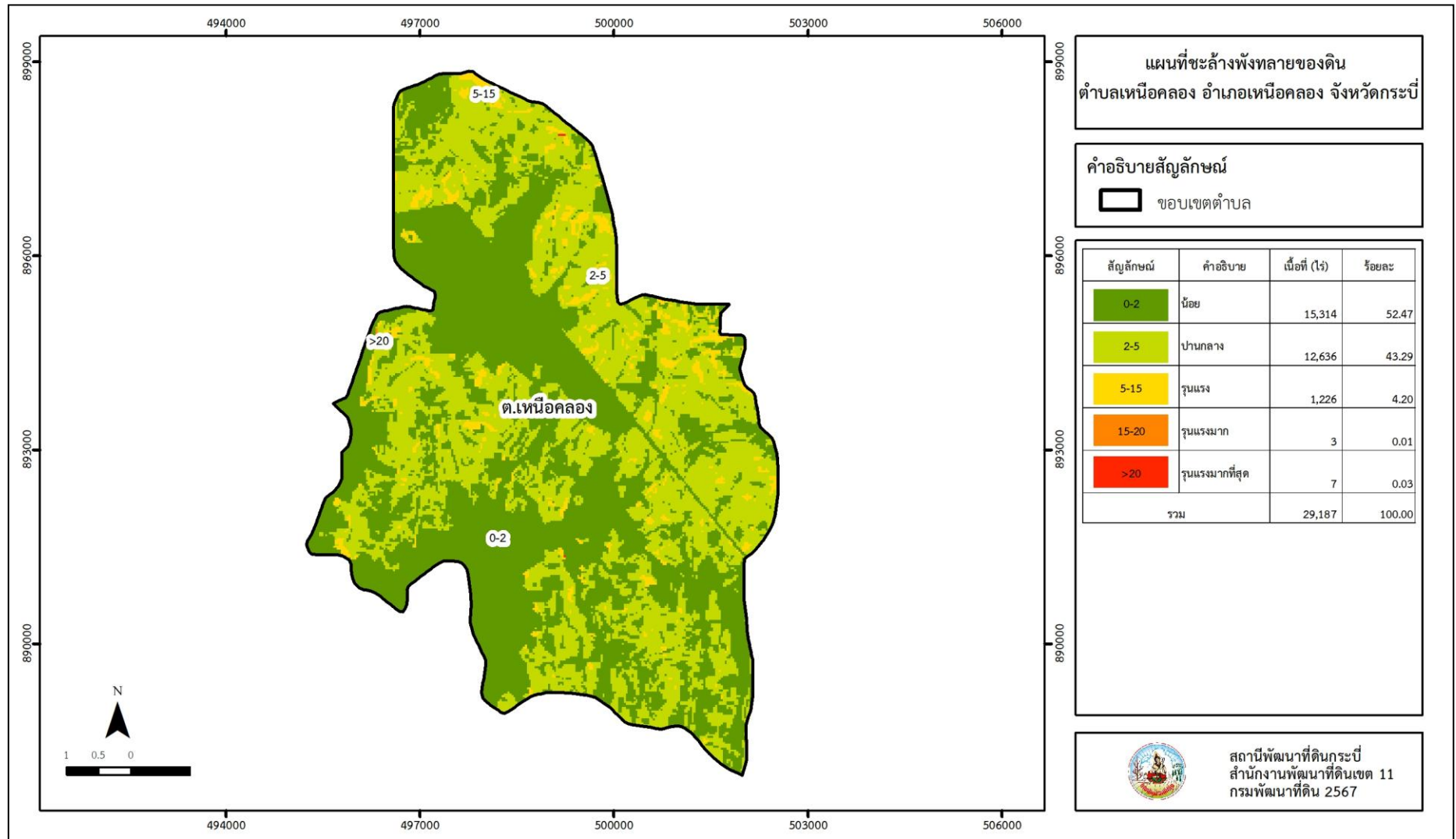
1. ส่วนของต้นน้ำ อันเป็นพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ ป่าอนุรักษ์ (C) ป่าเศรษฐกิจ (E) สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันเชิงชัน (ความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์) มีระดับความสูญเสียดินในระดับรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุด การจัดการพื้นที่ต้องปลูกป่าเสริม สร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อรักษาน้ำให้อยู่ในพื้นที่ โดยจัดทำระบบท่อส่งน้ำและก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อลดการชะล้างพังทลาย การสูญเสียดิน และชะลอการไหลของน้ำ

2. ส่วนของกลางน้ำ สภาพพื้นที่ประกอบด้วยที่ราบและที่ลาดชัน พื้นที่บางส่วนมีระดับความสูญเสียดินในระดับรุนแรงถึงรุนแรง มีการจัดการพื้นที่ควรก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จัดรูปที่ดิน วางผังน้ำทั้งระบบ และสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต

3. ส่วนของปลายน้ำ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ (ความลาดชันร้อยละ 0-2 และร้อยละ 2-5) มีส่วนน้อยที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดินและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กความจุไม่น้อยกว่า 20,000 ลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำ รวมถึงการขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (รูปที่ 7-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

รูปที่ 7 - 1 การกระจายตัวของพื้นที่ใช้ที่ดินตามประเภทการใช้ที่ดิน ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 278 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน (ดำเนินการส่งเสริม 100 ไร่ ไปพลางก่อน)	
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 302 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	340,000
3. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 16,736 ไร่	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	1,500
	1.3 การผลิต - จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	12,500
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรดด้วยโดโลไมท์	15,000
	1.6 การจัดหาวัสดุปูนโดโลไมท์	850,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ดำเนินการส่งเสริม 10 บ่อ ไปพลางก่อน	228,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (500,000 กล้า)	600,000
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน	1,500,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
4. เขตประมง เนื้อที่ 629 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	20,000
รวม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,249,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	228,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน	2,100,000
	รวมแผนงาน/โครงการ	3,577,000

ตารางที่ 7-2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตทำนา เนื้อที่ 278 ไร่	1) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 302 ไร่	2) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่)
3. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 16,736 ไร่	3) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่) 4) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัดกระบี่) 5) โครงการฝึกอบรมการป้องกันศัตรูพืชและการจัดการโรคและแมลง (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชเขตภาคใต้ตอนบน) 6) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 7) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 8) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพ (กรมการข้าว)
4. เขตประมง เนื้อที่ 629 ไร่	1) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (กรมประมง) 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (กรมประมง) 3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 4) โครงการออกแบบการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรตามนโยบาย (กรมชลประทาน) 5) โครงการเลี้ยงปลาในสระน้ำขนาดเล็ก (อบต.โคกยาง) 6) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำปรับปรุง ขุดลอกแหล่งน้ำเก่า (อบต.โคกยาง)
5. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 493 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 7) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
1.การปรับปรุงดิน															
เขตเกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก)	ตัน	0	0	10	10	10	30	0	0	340,000	340,000	340,000	1,020,000	พด.
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วย พืชปุ๋ยสด	ไร่	0	0	100	100	100	300	0	0	1,500	1,500	1,500	4,500	พด.
	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	กิโลกรัม	0	0	500	500	500	1,500	0	0	12,500	12,500	12,500	37,000	พด.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	0	0	5	5	5	15	0	0	10,000	10,000	10,000	30,000	พด.
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ ดินกรด	ไร่	0	0	1,000	1,000	1,000	3,000	0	0	15,000	15,000	15,000	45,000	พด.
	1.6 การจัดหาวัสดุปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	0	0	500	500	500	1,500	0	0	850,000	850,000	850,000	2,550,000	พด.
	1.7 สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	งาน	0	0	1	1	1	3	0	0	20,000	20,000	20,000	60,000	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตเกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน	บ่อ	0	0	10	10	10	30	0	0	228,000	228,000	228,000	684,000	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ (500,000 กล้า)	กล้า	0	0	500,000	500,000	500,000	1,500,000	0	0	600,000	600,000	600,000	1,800,000	พต.
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำใน พื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	0	0	500	500	500	2,000	0	0	1,500,000	1,500,000	1,500,000	4,500,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่ตั้งไว้ในปีเป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)** รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2566**. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2567)**. แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. **ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2565(ไฟล์ข้อมูล)**. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ดันศิริ และคำรณ ไทรพิภ. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. **รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2567)**. แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 พฤษภาคม 2567.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือคลอง กรมการปกครอง. 2567. **วิสัยทัศน์ของตำบลเหนือคลอง ปี 2567**. แหล่งที่มา : <https://nuakhleng.go.th/front/menu/6/86>. 1 พฤษภาคม 2567.

กรมพัฒนาที่ดิน
LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
Call Center 1760